

პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი
PERIODICAL SCIENTIFIC JOURNAL
ПЕРИОДИЧЕСКИЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ

ISSN 2346-8467

აგრო
AGRO
АГРО
NEWS

№5

ქუთაისი – Kutaisi – Кутаиси
2018

ჟურნალი წარმოადგენს
იმერეთის აგროეკოლოგიური ასოციაციის კავშირისა და
აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აგრარული ფაკულტეტის
პერიოდულ-სამეცნიერო გამოცემას

სარედაქციო კოლეგია:

ლორთქიფანიძე როზა – (მთავარი რედაქტორი);

ავალიშვილი ნინო (სწავლული მდივანი);

წევრები: ურუშაძე თენგიზი; პაპუნძე ვანო; შაფაკიძე ელგუჯა; ასათიანი რევაზი; კოპალიანი როლანდი; ჯაბნიძე რევაზი; კინწურაშვილი ქეთევანი; მიქელაძე ალექსანდრე; ჭაბუკიანი რანი; ქობალია ვახტანგი; ფრუიძე მაყვალა; ჩახჩიანი-ანასაშვილი ნუნუ; დოლბაია თამარი; ყუბანიშვილი მაკა; კელენჯერიძე ნინო; ყიფიანი ნინო; ხელაძე მაია; კილასონია ემზარი; კველიშვილი მანანა; ჩხიროძე დარეჯანი; ჯობავა ტრისტანი; წიქორიძე მამუკა; თავბერიძე სოსო; თაბაგარი მარიეტა; კილაძე რამაზი; მეტრეველი მარიამი; გვალაძე გულნარა; ნემსაძე მარიამი.

სარედაქციო კოლეგიის საზღვარგარეთის წევრები:

იოფე გრიგორი (აშშ); კავალიაუსკას ვიდასი (ლიტვა); ჩუხნო ინა (უკრაინა); ბელოკონევა-შიუკაშვილი მარინა (პოლონეთი); გასანოვი ზაური (აზერბაიჯანი); მამმადოვი რამაზანი (თურქეთი); სანტროსიანი გაგიკი (სომხეთი); სალინდიოვი ულტემურატი (ყაზახეთი).

The magazine is a periodical scientific publication of
Imereti Agro-ecological Association and
Akaki Tsereteli State University Faculty of Agrarian Studies.

EDITORIAL BOARD

Lortkipanidze Roza– (Editor in Chief);

Avalishvili Nino – (Academic Secretary);

Members: Urushadze Tengiz; Papunidze Vano; Shapakidze elguja; Asatiani Revaz; Kopaliani Roland; Jabnidze Revaz; Kintsurashvili Ketevan; Mikeladze Aleksandr; Chabukiani Rani; Qobalia Vaxtang; Fruidze Makvala; Chachkhiani-Anasashvili Nunu; Dolbaia Tamar; Kubaneishvili Maka; Kelendjeridze Nino; Kipiani Nino; xeladze Maia; Kilasonia Emzar; Kevlishvili Manana; Chxirodze Daredjan; Jobava Tristan; Tsiqoridze Mamuka; Tavberidze Coco; Tabagari Marieta; Kiladze Ramaz; Metreveli Mariami; Gvaladze Gulnara; Nemsadze Mariam.

FOREIGN MEMBERS OF EDITORIAL BOARD

Ioffe Grigory (USA); Kavaliauskas Vidas (Litva); Chuxno Inna (Ukraine); Belokoneva-Shiukashvili Marina (Poland); Gasanov Zaur (Azerbaijan); Mammadov Ramazan (Turkey); Santrosian Gagik (Armenia); Sagyndykov Ultemurat (Kazakhstan).

Журнал представляет
Периодическое научное издание
Союза агроэкологической ассоциации Имерети и
Аграрного Факультета Государственного Университета Акакия Церетели

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Лорткипанидзе Роза – (главный редактор);

Авалишвили Нино – (Ученый Секретарь);

Члены: Урушадзе Тенгиз; Папунидзе Ванო; Шафакидзе Элгуджа; Асатиани Реваз; Копалиани Роланд; Джабниძე რევაზ; Кинцურაშვილი Кетеван; Микеладзе Александр; Чабукиანი Рани; Кобалия Вахтанг; Фруидзе Мақвала; Чачхиანი-Анасашვილი Нуну; Долбая Тамар; Кубанеишвили Мака; Келенджеридзе Нино; Кипиანი Нино; Хеладзе Маია; Киласония Эмзар; Кевлишвили Манана; Чхиродзе Дареджан; Джобавა Трისტан; Цикоридзе Мамука; Тавберидзе Сосо; Табагари Мариета; Килаძე რამაზ; მეტრეველი მარიამ; გვალაძე გულნარა; ნემსაძე მარიამ.

ЗАРУБЕЖНЫЕ ЧЛЕНЫ РЕДАКЦИОННОЙ КОЛЛЕГИИ:

Иоффе Григори (США); Кавалиаускас Видас (Литва); Чухно Инна (Украина); Белоконева-Шиукашвили Марина (Польша); Гасанов Заур (Азербайджан); Маммадов Рамазан (Турция); Сантросян Гагик (Армения); Сагиндиқов Ултемура́т (Қазақстан)

შინაარსი

1 აგროკულტურის მეცნიერებათა
AGRICULTURAL SCIENCES
АГРОПАЙ НАУКИ

როლანდ კოპალიანი, ვლადიმერ უგულავა, ლია კოპალიანი, მარიეტა თაბაგარი, შორენა კაპანაძე – რიგთაშორისების მოვლის ზოგიერთი ხერხის გავლენა თბილის ფესვთა სისტემისა და მიწისზედა ორგანოების განვითარებაზე სამეგრელოს პირობებში	7
Roza Lortkipanidze, Nino Kelenjeridze, Natalia Santeladze – The genesis of Wetland Soils and Agronomic Characteristics in Samegrelo Region	12
Nunu Chachkhiani – Anasashvili – Results of effective insecticides test against Spanish red scales (Chrysompholus dictyospermi Morg)	15
ვახტანგ ქობალაია – მიკრომცნობა ციტრუსოვანთა უვირუსო სარგავი მასალის მისაღებად	17
მაკა ყუბანეიშვილი – თესვის ვადების გავლენა იონჯას მოსავლიანობაზე იმერეთის პირობებში	20
Demetre Lipartia – Definition of the efficiency of water soluble fertilizers on the experimental hazelnut field	26
Roza Lortkipanidze, Nino Avalishvili, Maia Kheladze, Levan Shavadze – Agroecological Monitoring of Dark (Brown) Soils in Imereti Region	28
ნელი კელენჯერიძე – წიადაგის არეს რეაქცია და მისი მნიშვნელობა სოფლის მეურნეობაში	31
ნინო ხონელიძე, ნუნუ დიაკონიძე – ქუთაისის ბოტანიკური ბაღისა და მისი შემოგარენის ბუნებრივად მოზარდი (ველური) ბალახოვანი მცენარეები	36
ნინო ავალიშვილი – ძვირფასი ქვების გათლა-დამუშავება	42
Demetre Lipartia – BMSB monitoring in Samegrelo	45
ლუიზა გორგოძე, ელენე ხუციშვილი – ვერცხლისფერი პირთეთრას - <i>Cerastium argenteum</i> M. Bieb. კულტურა ქუთაისის ბოტანიკურ ბაღში	47
მაყვალა ფრუიძე, ეკატერინე ბენდელიანი, შორენა ჩაკვეტაძე – ფშატით (<i>Elaeagnus</i>) გამდიდრებული ჩაის წარმოება	51
ეკატერინე კახნიაშვილი – ბიოლოგიურად აქტიური ნივთიერებებით გამდიდრებული ტაბლეტირებული ჩაის წარმოება	59
თამარ კოპალიანი – კავკასიური დეკას ფოთლები – „მატეს“ ტიპის ჩაის მიღების ალტერნატიული ნედლეული	64

- ვლადიმერ უგულავა, ქეთევან ქუთელია, თორნიკე ხელაძე – აგროკლიმატური ფაქტორის გავლენა აქტინიდიის (კივი) მცენარის ზრდა-განვითარებაზე ქუთაისის პირობებში _____ 72
- მარინა კუცია – ქუთაისის ბოტანიკური ბაღის დეკორატიულ მცენარეთა ფიტოსანიტარული რისკების დადგენა _____ 76

2 **ბიზნესის ადმინისტრირება**
BUSINES ADMINISTRATION
АДМИНИСТРИРОВАНИЕ БИЗНЕСА

- გულადი თხილაიშვილი, ნანა ჯაბნიძე – საქართველოს სასურსათო პროდუქციის იმპორტ-ჩანაცვლების ძირითადი ტენდენციები _____ 89
- მანანა ბანძელაძე, დარეჯან ჩხიროძე – ზნეობრივი და ეკოლოგიური განათლების როლი საზოგადოების განვითარებაში _____ 94

4 **მულტიდისციპლინარული ღარბები**
MULTIDISCIPLINARY BRANCHES
МЕЖДУДИСЦИПЛИНАРНЫЕ ОТРАСЛИ

- ჩაჩაპურიძე ავთანდილ – Особенности питания иностранных граждан _____ 99

1 აგრორული მეცნიერებანი **AGRICAL SCIENCES** **АГРАРНЫЕ НАУКИ**

The genesis of Wetland Soils and Agronomic Characteristics in Samegrelo Region

Roza Lortkipanidze

Doctor of Agricultural Sciences, professor, Akaki Tsereteli State University

Nino Kelenjeridze

Candidate of Agricultural Sciences, Akaki Tsereteli State University

Natalia Santeladze

Academic Doctor of Agricultural Sciences, Akaki Tsereteli State University

The expansion of wetland soils in Samegrelo region is facilitated by heavy mechanical composition soil where clays and loam/silt/bog do not carry/pass water, they are collected on the surface and cause its excess humidity. In this process, a waterproof boggy soil layer is formed.

During the accumulation of excessive moist, the soil profile is drastically changed. In this case, the decomposition process of organic substances is activated and as a result, there are gained changeable acids and other organic compounds. Splitting of compounds contributes to a process of mineralization in the soil with aluminum and iron ionization process and there are formed Alumina and Ferro silicate compounds. In the humid soil, the transition of iron rust occurs in iron sub-rust, which is supported by the action of anaerobic conditions of bacteria. As a result of prolonged wetness, bivalent iron ion is activated in soil solutions and secondary clay minerals are formed. At this time, the soil receives a bluish color. This is that very boggy horizon, a waterproof layer full of clay.

The key element in boggy soil is Vivianite $[\text{Fe}_3(\text{PO}_4)_2 \cdot 8\text{H}_2\text{O}]$. This phenomenon is characterized by the impoverishment of iron ions and enrichment with silicon acid. The boggy horizon is the result of the anaerobic process and is clearly visible in our study field in the village of Khorga, where boggy/loam soil (Cut #1) is formed.

Wetland (boggy) soil cut in the village of Khorga in the forest

A₁ - (0-18) - Dark gray, blackish, clay, slightly expressed seed structure, roots of herbs/plants, a humid, transient horizon is expressed;

A₂ - (18-35) - Dark, reddish-brownish, heavy loamy, unit roots;

B₁ - (35-45) - Dark brown coolness, multi-dot spots, clearly expressed clay, humid, transition with unit narrow roots is vivid

B₂G - (45-75) - Dark gray, with dotted clay inclusions, heavy loamy, well-exposed transition on a new horizon;

C₁G - (75-80) - Whitish-grayish inclusions, with no structure, heavy loamy;

C₂G - (80-115) – With iron inclusion, with no structure, loamy, humid.

With indicators of chemical analyses of the soil it is confirmed that (Table 1) active ions in soil solutions are transmitted according to the mineral composition of the soil, mostly they turn to regeneration phase which is well exposed by the silicon dioxide' (SiO₂) correlation to iron and aluminum (R₂O₃) where SiO₂ ranges between 48,01-49,94% while Al₂O₃ is 32,27 - 34,04%, iron ions Fe₂ ranges between 0,3-13,7-13,24%. The table shows that the activated iron ion in boggy clay horizons is in regeneration process and its quantity is higher in C₁G horizon (16.54%) and as for SiO₂ higher indicator in lower horizons of the soil indicates that accumulation of quartz in soil generates alluvial part.

In the upper horizons of the soil (A₁ and A₂) iron consistency is changed by 13,7-13,2% and in the loam fraction, it is 11,48-9,4%. (Table # 2), which confirms the existence of iron in horizons. In the middle horizons of the soil profile both in soil and boggy fractions Fe₂O₃ is same 10,16-12,54%. Interesting is SiO quantity 56.1-57,3% in the boggy fraction of the upper horizons of the soil profile (Table 2). In lower horizons, the number of SiO is reduced and it is 53.48%, which is diagnosed on X-ray diffractograms (Diagram 1).

As for Al₂O₃ detention in the upper horizons, it is 32,27-34,04%, that is converted while mineralization process, it is reduced by 8-10% in the boggy fractions and in lower horizons it is opposite: the quantity of Al₂O₃ in loam fraction is 23,98-24.32% and is more than 4-9% in the soil. This indicates about a large number of minerals in the top horizons of the profile, in the process of mineralization clay mineral Montmorillonite was formed. The goal of our research is to determine the characteristics of the soil. The reaction of the soil area, hummus, absorbed cations, and bases were studied by Tami method.

Table 2.

Horizons	Depth	PH			Devoured Cations			Mobile base by Tami method		
		Water Solution	Salt Solution	Humus %	Ga	Mg	Sum	SiO ₂	Fe ₂ O ₃	Al ₂ O ₃
A ₁	0-18	5,4	4,5	6,88	9,2	2,9	12,1	0,22	1,93	0,88
A ₂	18-35	5,9	4,5	5,03	9,2	3,1	12,3	0,16	0,64	0,33
B ₁	35-45	5,9	4,5	3,31	10,4	3,71	14,11	0,28	2,88	0,94
B ₂ g	45-75	6,2	4,5	2,50	10,4	5,51	15,9	0,19	1,45	0,70
C ₁ G	75-80	6,1	4,8	1,12	9,3	5,50	14,8	0,27	1,27	0,32
C ₂ G	80-115	6,3	4,6	1,10	10,2	7,46	17,7	0,24	1,45	1,17

The total quantity of P₂O in higher layers of the soil profile (A₁ და A₂) is 0.08%, in a loam fraction it is 0.09-0,11%, in lower horizons quantity is reduced by 0.04%. MnO quantity in lower horizons of the soil profile (35 cm) is characterized by high consistency and varies from 0.33-0.55% to 10.12%. In a horizon, where the regeneration of the ion is

confirmed, it is acknowledged that a large amount of MnO (0.24-0.32%) is represented in the fraction.

As for mobile forms in CaO soil, just 1.39-2.19% is represented in lower horizons. It is comparatively reduced with boggy fraction and is about 0,82-0.99%, it proves that the carbonated is a soil-producing rock which is developed in old alluvial layers. Humus consistency in upper horizons A₁ and A₂ parts of the soil profile is higher and consists of 5.88-5.03%, and in the depth of soil, the quantity of humus is reduced to 3.31-1.1%.

PH indicators of reaction, both in water and salt solutions is also important. 5,3-6,3% according to water solution and 4,4-4.8% salt solution. Absorbing functions of boggy soil is very important and it varies between 9.2-10.4 mg / 100gr in the soil, it is well represented in the profile Mg and ranges between 2,9-7,4 mg / 100gr in the soil. Significant properties of the soil is seen by a mobile base, such as: SiO₂-0,16-0,28%, Al₂O₃ - 0,33-1,7% and Fe₂O₃ is between 0.64% - 2,99%.

The data indicate that mobile iron ions in the total profile prove the oxidation-restoration processes. The studied soils require agro-melioration complex activities that are an important reserve for agricultural production.

Table 1.

Chemical Analyze (%)

Sample/pattem	Horizon	Depth	SiO ₂	R ₂ O ₃	Fe ₂ O ₃	Al ₂ O ₃	P ₂ O ₅	MnO	CaO	MgO	K ₂ O	SiO ₂
												R ₂ O ₃
Soil	A ₁	0-18	48,01	45,97	13,70	32,27	0,08	0,15	1,39	0,80	1,06	1,92
	A ₂	18-35	49,94	47,28	13,24	34,04	0,08	0,12	1,50	0,72	1,07	2,00
	B ₁	35-45	55,22	41,36	10,25	31,11	0,04	0,12	1,65	0,41	1,43	2,45
	B _{2g}	45-75	55,05	38,91	11,43	27,48	0,04	0,33	1,77	0,38	1,38	2,22
	C _{1G}	75-80	54,12	32,67	12,54	20,13	Trace	0,55	2,05	0,41	1,02	3,25
	C _{2G}	80-115	55,24	31,91	16,65	15,26	„	0,12	0,19	0,41	1,08	2,96
0,001m Silt/loam.bog	A ₁	0-18	56,11	35,82	11,48	24,34	0,09	0,24	0,82	0,87	2,08	2,96
	A ₂	18-35	54,86	34,29	9,40	24,89	0,11	0,24	0,86	1,06	2,74	3,03
	B ₁	35-45	57,36	34,41	10,16	24,25	0,04	0,23	0,92	1,00	2,91	1,03
	B _{2g}	45-75	55,11	35,41	11,23	24,18	Trace	0,30	0,96	1,88	2,98	3,03
	C _{1G}	75-80	53,57	36,41	12,43	23,98	“	0,29	0,98	2,20	2,15	2,75
	C _{2G}	80-115	53,48	36,80	12,48	24,32	“	0,32	0,99	2,67	2,10	2,75

References

1. Lortkipanidze R. O. – “Imereti soils and agriculture” Publishing “Ganatileba”. Tbilisi 1997.
2. Lortkipanidze R. O – “Technologies of Nut cultivation and productivity improvement in Samegrelo and Imereti alluvian soils”. Ltd.”MBM- Polygraph”. Kutaisi 2012.